

J. Karakoer

De ijsbreker (fragment uit de roman *Porselein*)

Tante Lara had al enkele jaren last van staar, haar blik werd zachtjesaan steeds waziger. Maar volgend jaar zou ze tachtig worden en dat getal zweefde als een aureool boven haar hoofd. Ze leefde al sinds haar pensionering met het idee dat ze zich vanwege haar leeftijd in acht moest nemen. Met het klimmen der jaren werd ze steeds veeleisender en pietluttiger, ze slikte allerlei middeltjes en smeerde zich met van alles in. En nu zat ze als een ware koningin op haar troon. 'Galotsjka, breng je me wat thee?' De zussen scheelden maar zeven jaar, toch bleef de een altijd de jongste en de ander de oudste. Thuis zorgde dochter Tanja voor de bijna blinde tante Lara, maar nu zij bij ons op bezoek was kreeg oma die taak toebedeeld. Stel je voor dat tante Lara's bloeddruk zou stijgen, dat ze last zou krijgen van obstipatie of dat haar zenuwpijn zou verergeren! En dus deed oma haar uiterste best om tante Lara's leven te verlengen: ze bereidde licht verteerbare gerechten, liet gedroogde pruimen wellen in heet water, deed de afwas en sprak haar zus nooit tegen. Tante Lara at minuscule hapjes (een komkommertje, een radijsje, een appeltje, alles geraspt), tot zes uur 's avonds, en had commentaar op alles wat in vet gebakken was. Soms zat ze kippig een eitje te pellen of een appeltje te schillen, maar verder nam ze rust om te voorkomen dat ze een wisse dood zou sterven. Terwijl oma na het ontbijt de afwas deed (de havermoutpap was aangebrand en liet niet los van de bodem van de pan) hield tante Lara haar huid in conditie met Vietnamese Gouden Ster-balsem; na de lunch (de afwas had zich opgestapeld: steelpannetje, opscheplepel, soepborden, saladeschaaltje, kommetje) zat tante Lara een half uurtje te dommelen; na het avondeten (een zware, van het vet druipende braadpan, kokend water, soda) haalde tante Lara haar massageapparaat tevoorschijn (een bobbelig wielkje aan een stokje) en rolde ermee over haar hals.

Met de komst van tante Lara kwam ons leven tot stilstand als water tegen een dam, en lag het groenig uitgeslagen aan lage oevers, maar we gingen nog wel om de dag naar het aardappelveld om coloradokevers te vangen. En tante Lara ging mee, met een witte blouse aan en een hoedje op tegen de zon.

Het aardappelveld lag dicht bij huis: je liep naar de bushalte en daalde af door het hoge gras. De dorpsraad had het veld in perceeltjes opgedeeld en verhuurde die voor een klein bedrag aan de bewoners; gepensioneerden kregen het nog voordeliger. Er werden vooral aardappels verbouwd (uit één emmer kwamen wonder boven wonder exact vijf zakken), maar oma had in het midden van haar veldje ook een vrolijk bedje met wortels aangelegd. Onverwacht – verrassing! – piepten ze met hun kontjes uit de grond tevoorschijn. Ze waren wel schriel, want er was geen water op de perceeltjes. Je moest het halen en dat konden oma's benen niet meer aan, maar zij was tevreden met de peentjes zoals ze waren en liet ze drogen op de vensterbank. Wie in de zomer niet wint, in de winter niet spint.

Tante Lara genoot van haar uitstapje en van het mooie weer. 'Het is warm natuurlijk, maar er staat een lekker briesje,' zei ze goedkeurend. 'Ga hier even op het gras zitten, Lara,' zei oma, en ze hielp tante Lara om te gaan zitten – op een boodschappentas, om haar broek niet vuil te maken. 'God verhoede, straks struikel je nog en val je.' Tante Lara bleef zitten, omringd door cichorei, terwijl oma en ik met grote passen langs de rand van het veldje liepen, afgunstig naar stevige, ongehavende aardappelplanten keken en met een zelfvoldaan gevoel het veldje van Slavka Latysjev afkeurden, waar de kevers zowat alles hadden opgevreten.

'Oma, wat is dat eigenlijk, "peri" en nog wat? Zoiets zei tante Lara toen ze uit de wc kwam.'

'Peristaltiek,' zei oma stuurs, en ze gaf meteen uitleg: 'ze kan gewoon niet goed schijten'.